

Μ. Διανομή

5

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα ατυχώς δεν είναι αυτονόητος. Η ξеноφοβία, ο ρατσισμός και οι διακρίσεις είναι φαινόμενα που παρατηρούνται διαχρονικά και διεθνώς.

Στην καταπολέμηση αυτών των διακρίσεων αποσκοπούν οι υπό εναρμόνιση δύο οδηγίες του Συμβουλίου. Τον ίδιο σκοπό υπηρετούν διατάξεις του Ελληνικού Συντάγματος (άρθρα 2,5,13 και 21), όπως και διατάξεις της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Παράλληλα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εφαρμόζοντας την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει διαμορφώσει ήδη πάγια νομολογία σε σχέση με την προστασία της διαφορετικότητας.

Έρχομαι στο νομοσχέδιο με επτά επισημάνσεις θετικές ή αρνητικές. Πρώτον, πολύ σοφά και με την πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ και με το συζητούμενο νομοσχέδιο επιλέγονται διαφορετικοί φορείς για την προώθηση της ίσης μεταχείρισης. Δηλαδή, ο Συνήγορος του Πολίτη για το πεδίο της Δημόσιας Διοίκησης, η Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης που συνιστάται με το άρθρο 21 για τον ιδιωτικό χώρο και το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας για τον τομέα απασχόλησης και εργασίας.

Για τον τελευταίο τομέα είχα προτείνει στη Διαρκή Επιτροπή για διερεύνηση τον Οργανισμό Μεσολάβησης Εργατικών Διαφορών λόγω της ανεξαρτησίας του και της αντιπροσωπευτικής του διοίκησης. Πείθομαι από τη διαβεβαίωση του Υπουργού ότι ερεύνησε την πρόταση και εκτιμά ότι δεν είναι το καταλληλότερο όργανο.

Τονίζω ότι ήδη ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των καθηκόντων του (κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου) έχει ήδη χειριστεί αναφορές σχετικά με ζητήματα διακρίσεων ανάλογα με αυτά που ρυθμίζουν οι υπό εναρμόνιση οδηγίες.

Σταχυολογώ από τις ετήσιες εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη την ενασχόλησή του με την ελλιπή προστασία δημόσιας υγείας σε καταυλισμό Ρομά από τη Νομαρχία Θεσσαλονίκης, εξώθηση σε πράξεις φυλετικής μισαλλοδοξίας από το Δήμο Νέας Κίου Αργολίδας, παρεμπόδιση πώλησης σε Ρομά ακινήτων από το Δήμο Ζαφειρίου, παράλειψη εγγραφής Ρομά σε σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης κλπ.

Η εκτίμησή μου είναι ότι οι περισσότερες αναφορές για παραβιάσεις της αρχής της ίσης μεταχείρισης θα αφορούν παραβιάσεις εκ μέρους ιδιωτών. Γι' αυτό ορθώς η αρμοδιότητα δεν ανατέθηκε στο Συνήγορο του Πολίτη, γιατί άλλως θα είχαμε παράβαση της αρχής του προσανατολισμού του Συνηγόρου του Πολίτη στη Δημόσια Διοίκηση. Ορθώς επίσης δεν συνιστάται νέα ανεξάρτητη αρχή.

Επιθυμώ να υπογραμμίσω την αδήριτη ανάγκη συνεργασίας των φορέων που καθίστανται αρμόδιοι για την εφαρμογή της οδηγίας. Δεύτερον, χαίρομαι, κύριε Υπουργέ, που υιοθετήσατε τον όρο άτομα με αναπηρία, αντί του όρου άτομα με ειδικές ανάγκες που εδώ και δύο χρόνια περίπου έχει αντικατασταθεί. Τρίτον χαίρομαι, επίσης, που καλύψατε το κενό που είχα επισημάνει στη Διαρκή Επιτροπή στο άρθρο 21, παράγραφος 2, με το κείμενο που μας διανέμιετε σήμερα ορίζοντας το τρίμηνο ως ακραίο χρονικό όριο για την παράταση της θητείας μελών που έληξε η θητεία τους. Τέτατον, δεν χαίρομαι, κύριε Υπουργέ, που επιμένετε στον όρο εθνοτική καταγωγή, αντί της εθνικής καταγωγής που προτείνω εγώ και άλλοι συνάδελφοι.

Επικαλούμαι τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και το ελληνικό Σύνταγμα που στο άρθρο 5 παράγραφος 2 απαγορεύει διακρίσεις λόγω εθνικότητας. Ο όρος «εθνοτική καταγωγή» είναι: αδόκιμος και προβληματικός νεολογισμός, ο οποίος

προκαλεί και σύγχυση, διότι δίνει την εντύπωση ότι υπάρχει μια ιδιαίτερη κατηγορία εθνικών ιδιαιτεροτήτων με ασαφές περιεχόμενο. Ο όρος εθνική καταγωγή σημαίνει ότι κάποια μειονότητα συναρτάται με κάποιο εθνικό κράτος, συνεστημένο σε ορισμένο γεωγραφικό χώρο. Παραδείγματος χάρη, οι Έλληνες της διασποράς αποτελούν εθνική μειονότητα, διότι το ελληνικό έθνος συγκροτεί κράτος στον ελληνικό χώρο. Η έννοια εθνικός περιέχει την έννοια εθνοτικός. Εθνοτική μειονότητα σημαίνει πληθυσμιακή ενότητα με γλωσσικά, ιστορικά, πολιτιστικά και άλλα χαρακτηριστικά, η οποία όμως δεν συναρτάται με κάποιο εθνικό κράτος. Αυτή είναι η ειδοποιός διαφορά στις δύο έννοιες, δηλαδή η συνάρτηση ή μη με εθνικό κράτος. Η εθνότητα στερείται αναφοράς σε εθνικό κράτος. Άρα η κατασκευή της διάταξης, σύμφωνα με την οποία ίσης μεταχείρισης τυγχάνουν τα πρόσωπα ανεξαρτήτως εθνοτικής και όχι εθνικής καταγωγής, φοβούμαι ότι αποκλείει μεγάλες πληθυσμιακές ενότητες οι οποίες συναρτώνται με εθνικά κράτη, δηλαδή αποκλείει τις εθνικές μειονότητες. Γίνονται συγκεκριμένοι με παραδείγματα, μειονότητες με εθνική καταγωγή όπως Πολωνοί, Πακιστανοί, Τούρκοι, αυτοπροσδιοριζόμενοι Μακεδόνες Σκοπιανοί που έχουν αναφορά σε εθνικό κράτος, μπορεί να θεωρηθεί ευπρεπώς ότι αποκλείονται τις ίσης μεταχείρισης.

Σας παραπέμπω, κύριε Υπουργέ, στη σύμβαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης του 1995 για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων, την οποία η χώρα μας έχει υπογράψει αλλά δεν έχει κυρώσει ακόμη. Η σύμβαση αυτή έχει τίτλο «Συνθήκη πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων» και στα επί μέρους άρθρα αναφέρεται διαρκώς σε εθνικές μειονότητες. Ο όρος «εθνότητα» δεν απαντάται σε νομικά κείμενα ως παντελώς αδόκιμος.

Φοβούμαι πως αν κάποια υπόθεση αχθεί σε ελληνικό δικαστήριο ή σε ευρωπαϊκό δικαστήριο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων η Ελλάδα θα βρεθεί σε πολύ δύσκολη θέση. Επιθυμώ, κύριε Υπουργέ, να σας διαβεβαιώσω ότι αυτό το θέμα το έχω συζητήσει με αρκετούς επαίοντες συμπολίτες μας και θα σας κάνω μια πρόταση. Για να μην αντιδικούμε σε θέμα επιστημονικά να προσθέσετε δίπλα στο «εθνοτικής ή εθνικής καταγωγής». Αυτή η προσθήκη είναι επιστημονικά ορθή και αίρει καχυποψίες και ασάφειες. Εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής και κλείνει το θέμα.

Είναι μία συγκεκριμένη πρόταση που σας καταθέτω.

Πέμπτη παρατήρηση στο άρθρο 21, όπου αναφέρεται ότι «ως μέλη της επιτροπής επιλέγονται πρόσωπα που διαθέτουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση, επαγγελματική εμπειρία ιδίως σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή της Επιτροπής». Κύριε Υπουργέ, και στην επιτροπή σάς συνέστησα και σας συνιστώ και πάλι να απαλείψετε τον όρο «ιδίως». Πιστεύω ότι σε αυτήν την επιτροπή πρέπει να συμμετέχουν κατ' εξοχήν άτομα που έχουν σχέση με την αποστολή της επιτροπής. Το «ιδίως» δίνει στον εκάστοτε Υπουργό τη δυνατότητα να ορίσει και πρόσωπα που δεν έχουν άμεση σχέση με την αποστολή της επιτροπής.

Και δεν συμφωνώ, κύριε Υπουργέ, και με την προσθήκη που σήμερα κάνετε με τη διανομή ενός κειμένου, ότι θα προεδρεύει της επιτροπής αυτής ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Θεωρώ ότι επικεφαλής τέτοιων επιτροπών δεν πρέπει να τίθενται πολιτικά πρόσωπα.

Έξι: στο άρθρο 22, παράγραφος 1, εδάφιο δ' προτείνω να προσδιορίσετε αν οι προβλεπόμενες εκθέσεις είναι ετήσιες, εξαμηνιαίες ή τι άλλο και πότε κατατίθενται.

Έβδομη και τελευταία επισήμανση, νομοτεχνικής φύσεως: με το άρθρο 23 συνιστάτε την «Υπηρεσία Ίσης Μεταχείρισης», χωρίς να προβλέπετε τη σύνθεση και τον αριθμό του προσωπικού και χωρίς να παρέχετε εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος για την οργανωμένη σύσταση αυτής της Υπηρεσίας. Νομίζω ότι αυτό είναι ένα κενό, το οποίο μπορείτε να καλύψετε είτε με εξουσιοδοτική διάταξη είτε με αναφορά στον ίδιο το νόμο της σύνθεσης της υπηρεσίας από αριθμητική και ποιοτική άποψη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, αφιερώσατε πάνω από δέκα λεπτά μιλώντας για την πατρότητα του νομοσχεδίου και κατηγορώντας την προηγούμενη κυβέρνηση ότι ολιγώρησε και εξέθεσε τη χώρα. Όμως η προθεσμία ενσωμάτωσης ήταν 31-12-2003 και η τότε κυβέρνηση κατέθεσε το νομοσχέδιο τις πρώτες εβδομάδες του Ιανουαρίου του 2004.

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Είχατε τριάντισι χρόνια και η λήξη της προθεσμίας ενσωμάτωσης δεν ήταν και για τις δύο Οδηγίες ο Δεκέμβριος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Ο χρόνος της ολιγωρίας και της καθυστέρησης μετρά από την ημέρα που λήγει η προθεσμία ενσωμάτωσης και όχι από την έκδοση της οδηγίας διότι η έκδοση μπορεί να έγινε πριν από δέκα χρόνια και να έχει πέντε χρόνια προθεσμία για ενσωμάτωση. Δεν θα πείτε ότι κάποιος καθυστέρησε πέντε χρόνια. Η τότε κυβέρνηση ήταν εκτεθειμένη από την Πρωτοχρονιά του 2004. Δηλαδή καθυστέρηση λίγες εβδομάδες. Και εάν οι εκλογές διεξήγοντο μία εβδομάδα αργότερα η κοινοτική οδηγία θα είχε ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο.

Και επειδή μιλάτε για καθυστερήσεις θα καταθέσω αύριο ερώτηση κα αίτηση καταθέσεως εγγράφων στο Υπουργείο Εξωτερικών να μου γνωστοποιήσουν πόσες κοινοτικές οδηγίες υπάρχουν, των οποίων η προθεσμία ενσωμάτωσης έχει λήξει. Επίσης για πόσες έχουμε δεχθεί προειδοποιητικές επιστολές και για πόσες έχουμε παραπεμφθεί για να δούμε στους δέκα μήνες που κυβερνάτε τι έχετε κάνει για την εναρμόνιση του κοινοτικού δικαίου την εσωτερική έννομη τάξη. Θα εκπλαγείτε, διότι θα διαπιστώσετε ότι πρόκειται για πολλές δεκάδες.

Είπατε ότι φέρατε επιτυχέστερες διατυπώσεις. Ποιες είναι; Μας μιλήσατε για άτομα με ειδικές ανάγκες, διατύπωση που κανένας δεν χρησιμοποιεί εδώ και δύο χρόνια. Και όσον αφορά το θέμα την εθνικής ή της εθνοτικής καταγωγής ψάξατε με επιμέλεια και βρήκατε πέντε νόμους, όπου γίνεται αναφορά στη λέξη εθνοτική καταγωγή. Εγώ θα μπορούσα να σας αναφέρω εκατοντάδες και χιλιάδες νόμων, όπου γίνεται αναφορά σε εθνική καταγωγή. Επομένως, γιατί αναφέρεστε με καμάρι σε αυτούς τους πέντε νόμους που βρήκατε;

Επίσης, είπατε ότι η οδηγία μιλάει για ethnic origin και μεταφράζετε το ethnic ως εθνοτική. Από πού και ως πού; Ethnotic είναι το εθνοτική και όχι ethnic. Ethnic origin είναι η ορολογία της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που στα ελληνικά έχει αποδοθεί ως εθνική καταγωγή. Ethnic origin, εθνική καταγωγή στη Συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πώς έρχεστε εδώ και μας μεταφράζετε το ethnic ως εθνοτική;

Σας έκανα μία πρόταση να πείτε εθνοτική ή εθνική. Το διαζευκτικό «ή» -αναφέρομαι τώρα σε αυτά που είπε ο κ. Φούσας- δεν δημιουργεί σύγχυση. Αντίθετα το διαζευκτικό «ή» συνδέει διαφορετικές έννοιες και η λέξη «εθνική» με τη λέξη «εθνοτική» είναι διαφορετικές έννοιες.

Εάν, λοιπόν, έχουμε στην πρόθεσή μας να περιλάβουμε και τα άτομα με εθνική καταγωγή, πρέπει να προσθέσουμε «ή εθνική καταγωγή», αν θέλετε να επιμένετε στη λέξη «εθνοτική».

Κύριε Υπουργέ, θέλω μία δήλωσή σας. Έκανα μία σαφή τοποθέτηση στην πρωτολογία μου λέγοντας ότι με τη λέξη «εθνοτική» φοβούμαι ότι κάποιες εθνικότητες, κάποιες εθνικές μειονότητες που έχουν αναφορά σε εθνικό κράτος πιθανότατα δεν θα προστατεύονται. Και σας είπα Πολωνοί, Πακιστανοί, Τούρκοι. Όπως, επίσης σας είπα -και δεν ήταν τυχαίο αυτό- αυτοπροσδιοριζόμενοι Μακεδόνες Σκοπιανοί, που όλοι αυτοί έχουν αναφορά σε εθνικό κράτος και κατ' εμέ όλοι αυτοί έχουν την εθνική τους καταγωγή και όχι την εθνοτική.

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Δεν υπάρχει πρόβλημα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Αυτοί θα απολαμβάνουν της ίσης μεταχείρισης; Δηλώστε το εδώ!

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Προφανέστατα! Σας το λέω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Το δηλώνετε. Ωραία!

Αν εμπλακεί η χώρα γύρω από αυτήν την έννοια της εθνοτικής καταγωγής ότι κακώς έγινε έτσι η εναρμόνιση ή κάποιο ευρωπαϊκό δικαστήριο πει κάτι διαφορετικό, θα πρέπει να αναλάβετε τις ευθύνες σας.

Ευχαριστώ πολύ.